

EL MES ANTIC LABORATORI DE PSICOLOGIA EXPERIMENTAL

LA psicologia experimental, és a dir, l'aplicació de mètodes precisos d'experimentació a l'estudi de les nostres funcions mentals, és una ciència del tot recent. El Laboratori més antic que s'hi dedica fou fundat en 1875 per WUNDT a la Universitat de Leipzig. En aquesta època, els problemes de la nova ciència eren: la mesura de la intensitat de les sensacions, erigida en disciplina especial per FECHNER en els seus *Elements de Psychophysique* (1860); l'estudi de les qualitats de les sensacions, derivat de certs capítols de la psicologia i que, a la vegada, interessa al físic, al fisiòleg i al psicòleg; les particularitats de la nostra percepció sensible (com la visió binocular, les il·lusions visuals, auditives, tàctils); la duració dels actes psíquics; l'estadística de les associacions d'idees. Hom no preveia l'extraordinària extensió que, més endavant, havien de prendre els laboratoris de psicologia, i quan WUNDT fundà el seu, molt modestament al principi, FECHNER mateix pensava que ben aviat hauria exhaurit els temes que la psicologia era capaç de plantejar-li.

WUNDT, en aquells moments, comptava 43 anys i restà al davant del seu laboratori fins al moment de la seva jubilació, esdevinguda l'any 1917. El seu successor és FÈLIX KRUEGER. El laboratori, confinat al principi a una sola habitació, comptava, ja en 1890, amb 6 sales i, actualment, es distribueix en 33; posseeix una col·lecció única d'aparells, entre els quals cal comptar-ne alguns que han servit per a una sola investigació, així com una biblioteca completa de treballs alemanys sobre psicologia científica, que comprèn, també, lo més essencial dels treballs estrangers.

Certs autors han cregut, fa alguns anys, poder parlar d'una crisi de la psicologia experimental. Aquesta crisi ha existit solament en llur imaginació. El què hi ha de cert és que la psicologia experimental no pot donar la solució de tots els problemes i que cal, ací com en totes les ciències, treballar pacientment i no erigir les hipòtesis en sistemes. Les ciències biològiques es troben enfrontades amb problemes extraordinàriament complexos i han de canviar sovint de punt de vista per tal d'esguardar millor la realitat. El mateix pot dir-se de la psicologia.

Pel què respecte al mètode, WUNDT ha restat fidel, fins a la fi del seu

mestratge, a la recerca experimental fonamentant-se en la mesura objectiva, física. Temia l'aventura i s'oposà vivament a l'aplicació d'altres mètodes. No obstant, modificà doctrines importants de les seves ensenyances, com en la qüestió dels sentiments; però justificà tothora les seves idees mitjançant l'experimentació. Així, per als sentiments, investigà els fenòmens orgànics que els acompanyen i mesurà la relació entre certes propietats que reconegué en ells i certes transformacions mesurables de la respiració i de la circulació. Sota la seva direcció, el Laboratori de Leipzig ha servat el tipus clàssic de la psicologia experimental, tal com era en els seus principis.

Ara bé: a partir de l'any 1890, dos nous corrents es produïen. L'un a França, eixit de BINET: és l'estudi experimental de les funcions superiors de la vida mental. L'altre, als Estats Units, el qual, tot continuant les recerques teòriques, porta la psicologia a les aplicacions pràctiques. El manual de *Psycho-technique* de MUENSTERBERG, publicat poc abans de la Gran Guerra, mostra l'amplitud d'aquestes aplicacions, que han crescut, encara, després. Entre 1900 i 1914, hom assisteix, encara, al desenvolupament d'un mètode degut a la vegada a BINET i a l'Escola de Würzburg (KUELPE, BUEHLER, MESSER, ACH, MARBE, etc.); consisteix a aclarir l'experiència objectiva per la introspecció sistematitzada, que es porta als punts especials que han estat sotmesos a experiència. En fi, certes aplicacions, com l'estudi experimental de la intel·ligència de l'infant, són constituïdes en branques particulars de la psicologia aplicada i han originat una documentació considerable.

Calia fer front a totes aquestes tendències, expressades en treballs de laboratori, en tots els països; car, després de 1890, el nombre de laboratoris de psicologia augmentà considerablement, no solament a Alemanya, sinó també en tots els altres països; i petits pobles, com Suïssa i Bèlgica, no restaren pas en darrera fila. És el què ha comprès bé Felix KRUEGER, el nou director del Laboratori de Leipzig. Sota la seva impulsió, aquest centre ha assolit de restar com a model dels altres tot i ésser el més antic.

Veus ací quina és la seva organització actual. És atès per un director i quatre altres professors (KLEMM, KIRSCHMANN, SANDER i VOLKEL) que l'assisteixen en les seves funcions. El Laboratori comprèn, en efecte, quatre grans divisions, consagrades a les matèries següents: 1) *La psicologia aplicada* (comprent-hi la pedagogia experimental); 2) *Els mètodes de mesura* i la psicologia de la percepció sensible; 3) *La psicologia de les funcions superiors*; 4) *La psicologia comparada i genètica* comprenent-hi la psicologia animal.

Apart d'aquestes quatre divisions, existeix un Seminari de psico-física,

dirigit pel Prof. WIRTH, veï al laboratori i comunicant amb ell. En aquests darrers anys, s'han efectuat anualment de 20 a 35 recerques originals; la majoria són experimentals.

Però el Laboratori de Leipzig que és, no solament laboratori, sinó també Institut de psicologia, compta aiximateix amb treballadors que es lliuren a recerques històriques sobre la psicologia científica o, àdhuc, a estudis d'ordre teòric i general.

Els treballs experimentals es refereixen a qüestions que corresponen als camps següents: òptica, acústica i sensacions inferiors; percepció d'espai i de temps; complexos qualitatius, estats afectius, disposicions individuals; funcions superiors (recerques sobre la forma i les estructures); els processos intel·lectuals en llurs relacions amb els sentiments; estructures individuals i socials; els tipus; la psicologia de l'infant i de l'adolescent; mesures i mètodes de psicologia aplicada, sobretot per a l'orientació professional i les aplicacions jurídiques (valor del testimoniatge).

Per tal de poder-se lliurar a una recerca original, l'estudiant ha d'ésser preparat abans. Aquesta preparació és molt seriosa: comprèn un curs d'iniciació a la psicologia experimental; tot seguit un conjunt de treballs pràctics per als principiants; després un altre conjunt de treballs pràctics per als que ja estan més avençats, els quals són, aleshores, dividits en agrupaments amb els quals s'estudia una qüestió de psicologia experimental pròpiament dita, durant el semestre d'estiu. De més, des de llur entrada al laboratori, els estudiants prenen part en els treballs particulars, ja sigui com a subjectes, ja com a auxiliars. Si, un cop passat el temps d'iniciació, continuen en el laboratori, poden ja lliurar-se a recerques originals, i, a Leipzig, els treballs de psicologia experimental són admesos com a tesi per a l'obtenció del grau de doctor en filosofia.

Un Institut de Psicologia tan important ha de tenir les seves publicacions, amb les quals doni a conèixer el resultat dels seus treballs. Foren, en temps de WUNDT, els *Philosophische Studien* (20 vol. de 1883 a 1902); després, els *Psychologische Studien* (10 vol. de 1906 a 1917), sense comptar-hi els treballs que foren publicats en altres revistes. Després del 1914, cal esmentar els *Arbeiten zur Entwicklungspsychologie*, dirigits per F. KRUEGER (7 vol.) i, després del 1925, sota la mateixa direcció, els *Neue Psychologische Studien*.

Actualment, hom troba ja, en la psicologia experimental, així com en ciències més antigues, tendències particulars, especialitats. N'és un exemple el Laboratori de Psicologia que jo dirigia a Barcelona en els temps de la Mancomunitat de Catalunya, que s'ocupava, sobre tot, dels mecanismes sub-

conscients, tal com el Dr. J. CARRERES I ARTAU¹, amb una perfecta competència, ho ha explicat des d'aquestes mateixes planes.

Del temps de WUNDT, el Laboratori de Leipzig havia conservat, com ja hem dit, la tradició clàssica dels principis de la psicologia experimental. Amb KRUEGER s'ha modernitzat; però la seva tendència particular és ben definible. Sens dubte, un Laboratori tan important s'esforça a donar un desenvolupament igual a totes les branques de l'experimentació. Però hom té cura de aclarir tot el què es refereix a l'evolució de les funcions mentals, o, en altres termes, la psicologia genètica, comprnent-hi l'estudi de l'infant i dels primitius. De més, la noció de síntesi creadora, que WUNDT oposava a l'associacionisme i als psicòlegs que creuen que poden recomposar la vida mental mitjançant elements, ha trobat un desenrotllament nou i els treballs de Leipzig fan ressortir que dins els productes conscients de l'activitat mental, mai no ens trobem en presència de combinacions d'elements, sinó davant de síntesis, d'estructures complexes; si nosaltres considerem el que sembla més simple en una sensació, l'experiència mostra que, àdhuc aleshores, ens trobem davant d'una estructura complexa. La vida mental participa, sota aquest aspecte, dels caràcters de la vida en general, la qual no es comprèn sense un conjunt de reaccions pròpies, que ens la mostren com a quelcom diferent de la fusió d'elements isolables. Hom es troba sempre en presència d'un tot.

En aquest sentit, les tendències de Leipzig s'acosten al dinamisme que tan bé escau en els estudis de l'escola francesa sobre la imatge mental, com en les recerques de KOEHLER i de KOFFKA, i es distingeixen, per exemple, de les tendències d'altres escoles, més veïnes de l'associacionisme, com ho són, cadascú en llur gènere, G. E. MULLER a Göttingen i ZIEHEN a Halle.

GEORGES DWELSHAUVERS

¹ "La vida subconscient de la imatge mental", Joaquim CARRERES I ARTAU, CIENCIA, vol. I, pàg. 345.